

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000007604

Datum
13 januari 2026

Opgesteld door

Samengewerkt met
CZW

Bijlage(n)
3

Aan
Van

Minister van BZK
DenB

nota

Kabinetsstandpunt EP-initiatiefvoorstel wijziging Europese
Kiesakte inzake stemoverdracht

Aanleiding

Op 13 november 2025 heeft het Europees Parlement (hierna ook: EP) een initiatiefvoorstel voor een wetgevingsresolutie tot wijziging van de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse verkiezingen (hierna: Europese Kiesakte) aanvaard. In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer van 27 november 2025 is gesproken over dit initiatiefvoorstel. De commissie heeft u verzocht om een appreciatie van dit voorstel. In overleg met BZ is bijgevoegd concept-kabinetsstandpunt opgesteld, waarin de gevraagde appreciatie van het voorstel van het EP is opgenomen. Het concept-kabinetsstandpunt is besproken in de CoCo van 13 januari 2026. De CoCo heeft ingestemd het conceptstandpunt. Na akkoord van de MR kan het kabinetsstandpunt worden verzonden aan de Tweede en Eerste Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- De bijgevoegde Kamerbrief gericht aan de Tweede Kamer met daarin het kabinetsstandpunt én de bijlage met het voorstel van het EP na akkoord in de MR van 16/1 te verzenden aan de Tweede Kamer.
- De bijgevoegde Kamerbrief gericht aan de Eerste Kamer met daarin het kabinetsstandpunt én de bijlage met het voorstel van het EP na akkoord in de MR van 16/1 te verzenden aan de Eerste Kamer.

Kern

- Inhoudelijk gezien komt het voorstel van het EP op het volgende neer. Op dit moment kent het EP geen specifieke regeling voor zwangerschaps- of moederschapsverlof, waardoor leden van het EP tijdens de late zwangerschap en het vroege moederschap in de praktijk niet (kunnen) stemmen tijdens de plenaire vergadering. Het voorstel biedt leden van het EP die zwanger zijn of onlangs zijn bevallen de mogelijkheid om gedurende ten hoogste drie maanden vóór de verwachte geboortedatum en zes maanden na de bevalling het uitbrengen van de plenaire stem te delegeren aan een ander lid van het EP. Deze hervorming is dus gericht op het versterken van de zwangerschapsregels, zodat leden van het EP het krijgen van kinderen kunnen combineren met hun parlementaire taken.
- In het kabinetsstandpunt wordt het belang uitgesproken van een regeling voor zwangere/onlangs bevallen EP-leden. Het kabinet houdt echter een

voorkeur voor een eerder voorstel uit 2022 voor een tijdelijke vervangingsregeling. Bij de nu voorgestelde variant zijn namelijk enkele fundamentele kanttekeningen te plaatsen. Het belangrijkste nadeel van stemoverdracht is dat daarmee de suggestie wordt gewekt dat het lidmaatschap van de volksvertegenwoordiging kan worden gereduceerd tot enkel het uitbrengen van een stem aan het einde van de besluitvormingscyclus. Het stemrecht vormt echter het sluitstuk van een proces van beoordeling van informatie, afweging van belangen, deliberatie en debat. Daarnaast heeft het kabinet een aantal verduidelijkende vragen over de voorgestelde constructie van stemoverdracht.

- Ondanks de bezwaren en vragen is de inschatting dat er momenteel binnen de Raad geen draagvlak is voor het voorstel uit 2022. Hiernaast schaart de overgrote meerderheid van de lidstaten zich naar verwachting achter het nieuwe voorstel, omdat de urgentie om iets te doen aan de huidige situatie, waarin geen enkele voorziening is getroffen, groot is. Tegen deze achtergrond is het kabinet bereid constructief mee te denken over het nu voorgestelde alternatief van stemoverdracht bij het EP.

Onze referentie

2026-0000007604

Datum

13 januari 2026

Toelichting

- Artikel 223 van het EU-Werkingsverdrag schrijft voor dat op Europees niveau bepalingen kunnen worden vastgesteld voor de verkiezingen van het Europees Parlement die eenvormig zijn voor alle lidstaten of gebaseerd zijn op beginselen die alle lidstaten gemeen hebben. Met andere woorden: het Europees Parlement heeft het initiatiefrecht om een wijziging van de Europese Kiesakte voor te stellen.
- Nu het EP het initiatiefvoorstel heeft aanvaard, beginnen op korte termijn ook de besprekingen in Raadsverband om tot een Raadspositie te komen. Het is van belang om het parlement in de gelegenheid te stellen met het kabinet van gedachten te wisselen alvorens het kabinet in de Raad een definitief standpunt inneemt.
- De Raad kan met unanimiteit van stemmen en na goedkeuring van het Europees Parlement een besluit nemen tot wijziging van de Europese Kiesakte. Dat besluit treedt dan pas in werking nadat het door de lidstaten overeenkomstig hun grondwettelijke bepalingen is goedgekeurd. In Nederland gaat dit volgens de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen. Goedkeuring van het Nederlandse parlement is vereist om het voorgestelde ontwerp in werking te kunnen laten treden.

Politieke context

- Het initiatiefvoorstel is door het EP met grote meerderheid aanvaard: 605 stemmen voor het voorstel, 30 tegen en 5 onthoudingen. Tegen het voorstel stemden: 2 leden van de fractie Europese Conservatieven en Hervormers (ECH), 17 leden van de fractie Europa van Soevereine Naties (ESN), 7 niet-fractiegebonden leden en 4 leden van de fractie Patriotten voor Europa (PvE).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam
1	[Tweede Kamer] Kabinetsstandpunt EP-initiatiefvoorstel wijziging EU-Kiesakte inzake stemoverdracht
2	[Eerste Kamer] Kabinetsstandpunt EP-initiatiefvoorstel wijziging EU-Kiesakte inzake stemoverdracht
3	Aangenomen EP-initiatiefvoorstel wijziging EU-Kiesakte inzake stemoverdracht (NL-vertaling) (kenm. TA-10-2025-0257_NL)

Onze referentie

2026-0000007604

Datum

13 januari 2026